

Az ortodoxia diszkrét bája

Milyen zenére költjük karácsonyi ajándékutalványainkat?

Szerző: H. Magyar Kornél

12.27. 18:23

Zoltán Lantos' Mirrorworld: Tiptoe Ceremony
BMC Records
BMC CD 078

Gadó Gábor Quartet: Orthodoxia
BMC Records
BMC CD 083

Az ünnepi áhítat hangulatát, ha lehet, még szélesebb keretek között idézi meg Lantos Zoltán új szólólemeze, a Tiptoe Ceremony.

A fiatal hegedűművészről **nem először olvashat az artitura látogatója.** A dzsessz műfaji keretei napjainkban egyre inkább feloldódnak, aminek következtében a Stéphane Grappelli nevével fémjelzett, leginkább ismert hegedűsound mellett legalább ilyen jelentős a hangszernek az indiai klasszikus hangzás által inspirált megszólalása is. Lantos, aki kilenc évet töltött Delhiben az indiai zenei hagyomány alapos tanulmányozásával, mára olyan jellegzetes stílust dolgozott ki, amely művesen ötvözi az indiai zene girlandos dallamvezetését a magyar népzene puritán, sűrített harmóniájával és a dzsessz spontaneitásával. Lantos

Zoltán a magyar közönség előtt Zorán lemezein és koncertjein mutatkozott be, vendéglelőadóként szívesen csatlakozik László Attila zenekarához is, azonban évek óta nem jelentkezett itthon saját lemezzel. A most megjelent albumon minden jelen van, ami egyéni stílusát jellemzi: gyönyörű, esztétizáló és bensőséges témái a hindu templomok magasba törő, burjánzó díszítésű, tiszteletet parancsoló bejárati homlokzatát idézik; szólói is ehhez hasonlóak, inkább a megfontolt pontosság, a gondolkodó építkezés jellemzi őket, semmint a virtuóz technikára való törekvés. Lantos tudatosan hívta meg zenésztársait is a produkcióhoz: Dresch Mihály nemcsak egyenrangú kolléga, hanem bevallottan példaképe is a hegedűművésznek, amennyiben ő a magyar népzene és a bebop ötvözésének legfontosabb képviselője. Juhász Gábor gitáros és Horváth Kornél ütőhangszeres előtt nem idegen az indiai harmónia- és ritmusvilág – mindketten kitűnően reagálnak a zenekarvezető kezdeményezéseire egy számunkra szokatlan, sokszor egészen újszerű zenei környezetben. A felvétel két vendége sem kevésbé elismert művész: Szalai Péter az egyetlen Magyarországon, aki elkötelezetten képviseli a lenyűgöző indiai ritmusvilágot, tablajátékát hallgatni minden alkalommal rendkívüli élmény. Winand Gábor énekes művészetét a minap **francia zenei szaklap is elismerte.**

A francia kapcsolat persze nemcsak Winandnak tesz jót a magyar előadók közül. Gadó Gábor gitáros több éve él Párizsban, ahol barátságot kötött három helyi muzsikussal, akik kvartettjét alkotják (Matthieu Donarier – szaxofon, Sébastien Boisseau – bőgő, Joe Quitzke – dobok). Gadó alighanem ugyanabban az irigylésre méltó helyzetben van, mint amivel Juhász Gábor dicsekedett pár évvel ezelőtt: napirendje viszonylag állandó, reggeltől délig olvasás, délután gyakorlás, este koncert. Gadónak pár éve sikerült szoros kapcsolatba kerülnie a párizsi klubélettel, ahol értő közönség füle hallatára mutatja be zenei gondolatait kedvenc regényeiről. Az Orthodoxia című lemeze elsősorban azok számára lesz nagy élmény, akik nem sajnálják az időt arra, hogy egy-egy felvételt többször is meghallgatva fedezzék fel a kompozíciók rejtett utalásrendszerét. Gadó zenéje jellemzően a szving és a bop hagyományos dialektusát felhasználva fejezi ki magát, de hangzása, stílusfordulatai, dallamvezetése ízig-vérig modern, ahol nem ritkán hallhatunk merész hangulatváltásokat, gyors átmeneteket például az atonalitásból a lekenyerező szépségű dalok világába. Ritkán lehet felfedezni a vallás misztikus fokának kifejezését, annak harmóniáját a dzsesszben – aki ezt keresi, annak hallani kell a Cathedral című szerzeményt: a dúsan zengetett gitárhang elejéről hiányzik a pendítés pillanata, és ez a technikai trükk éteri lebegésűvé varázsolja Gadó hangszerének megszólalását – modern fúga egy képzeletbeli templom képzeletbeli orgonaregiszterén.